

Informatie voor bezoekers
Utrechtse Heuvelrug

Wolven in de provincie Utrecht

Op en rond de Utrechtse Heuvelrug leven wolven. We zetten ons in om mensen en wolven samen te laten leven, met zo weinig mogelijk problemen. Daarom leest u in deze folder waar u in het wolvenleefgebied rekening mee moet houden. En wat u moet doen als u een wolf tegenkomt.

De wolf heeft zich sinds 2015 opnieuw in Nederland gevestigd. Ook in de provincie Utrecht is sinds 2024 een roedel gevestigd op de Utrechtse Heuvelrug.

Sommige mensen zijn bezorgd over de aanwezigheid van de wolf. Anderen vinden dat hij in Nederland thuishoort. Daarom geven we regels en adviezen om de kans op confrontaties tussen wolven, honden en mensen zo klein mogelijk te houden.

Ook geven we informatie over de wolf, zodat u het gedrag van het dier beter kunt begrijpen.

Wolven zijn sociale dieren, ze leven in een roedel met maximaal tien wolven van meerdere generaties. Over het algemeen zijn wolven actief in de schemering en de nacht.

Van nature zijn ze bang voor mensen.

Het is belangrijk om dit zo te houden en ervoor te zorgen dat wolven geen positieve ervaringen met mensen opdoen. Zodra een wolf leert dat mensen niet gevaarlijk zijn of zelfs iets opleveren, zoals voedsel, kan hij minder schuw worden. Dit leidt tot ongewenst gedrag en moeten we voor de veiligheid van mensen en dieren voorkomen.

Wolven hebben een groot leefgebied van gemiddeld 200 tot 300 vierkante kilometer. De wolf gebruikt zijn territorium om te jagen, te rusten, jongen te krijgen en deze groot te brengen.

In de provincie Utrecht is het wolvenleefgebied in vergelijking met bijvoorbeeld de Veluwe, erg versnipperd door (snel-)wegen en spoorlijnen. Ook wordt de Utrechtse Heuvelrug intensief gebruikt door mensen voor landbouw en recreatie. We kunnen dus sneller een wolf tegenkomen.

Wolven zijn van oudsher onderdeel van de natuur in Nederland en dragen bij aan een goede balans. Ze eten vooral wilde hoefdieren zoals reeën, wilde zwijnen en edelherten. Daarnaast eten ze kleine dieren zoals muizen, ratten, vogels en bevers. Als wolven de kans krijgen en wild schaars is, eten ze ook landbouwhuisdieren zoals schapen en runderen.

Kraamtijd: dieren hebben rust nodig

Vanaf april staat de natuur in het teken van nieuw leven. Dit geldt ook voor wolven die dan jongen krijgen.

Een wolvin zoekt voor haar nest een rustige, afgelegen plek en krijgt vier tot zes welpen. De eerste weken blijven de kleintjes in het hol. Wanneer mensen (onbewust) te dichtbij komen, kan het ouderpaar zich verdedigend gedragen. In de zomer verlaten de jonge wolven

geleidelijk hun hol. De jongen blijven dicht bij de roedel, maar zijn wel speels en nieuwsgierig. Ze moeten van hun ouders en eigen ervaringen nog leren om bang te zijn voor mensen. De ouderdieren zijn ook in deze periode waakzaam en houden - indien nodig - mensen op afstand. Ze kunnen beschermend gedrag vertonen.

Periodieke aanlijnplicht: 15 maart - 15 september

Om wolven in de welpentijd rust te geven, geldt in de kern van het wolvenleefgebied een periodieke aanlijnplicht van honden. In het voorjaar en de zomer - van 15 maart tot 15 september - moeten honden hier altijd aan de lijn. Omdat honden genetisch verwant zijn aan wolven, kan de wolf een hond als bedreiging zien. Zeker in de lente en zomer wanneer wolven welpen krijgen en ze deze willen beschermen. Houd de borden met huisregels in de verschillende bosgebieden goed in de gaten en voorkom zo een boete.

Heeft u een wolf gezien? Meld dit bij het wolvenmeldpunt via bij12.nl/wolf

Algemene regels voor bezoek aan het wolvenleefgebied

- Blijf in het bos altijd op de paden en houd u aan de regels die gelden in het bosgebied. Blijf als groep bij elkaar.
- Het is verboden om tussen zonsondergang en zonsopgang in het bos te zijn.
- Laat geen afval of etensresten achter.

Wat doet u als u een wolf tegenkomt?

- Het belangrijkste is: blij kalm en houd afstand.
- Voer of lok nooit wilde dieren, dus ook geen wolven.
- Benader de wolf niet, ook niet voor het maken van foto's of filmpjes.
- Loop de wolf niet achterna. Komt de wolf dichterbij dan 30 meter of gaat deze niet vanzelf weg? Ren niet weg, maar loop langzaam achteruit. Maak uzelf groot en maak gebaren en/of herrie.

Aanvullende regel voor wandelaars, hardlopers, fietsers en ruiters

Activiteiten als hardlopen, paardrijden en mountainbiken kunnen vanwege de snelheid een reactie uitlokken bij wolven.

- Pas uw snelheid aan stap van uw fiets of paard als u een wolf tegenkomt.

Aanvullende regels voor wandelaars met een hond

Voor wolven kan een hond op een indringer of rivaal lijken. Daarom geldt:

- Houd in de gaten of er een aanlijnplicht geldt in het gebied waar u wandelt.
- Houd u zich niet aan de aanlijnplicht, dan riskeert u een boete.
- Voor bosgebieden in de provincie Utrecht zonder aanlijnplicht, de zogenaamde losloopgebieden, geldt het gehele jaar door een aanlijnadvies.
- Wandel met een lijn van maximaal 10 meter lang. Zo heeft uw hond voldoende bewegingsvrijheid, maar blijft uw hond toch dichtbij genoeg.

Aanvullende regels voor bezoek met kinderen

- Laat kinderen tot 10 jaar niet alleen het bos ingaan.
- Zorg er bij voorkeur voor dat kinderen tot 10 jaar in het zicht zijn van een volwassene.
- Voorkom onverwachte situaties waarvan wolven kunnen schrikken, zoals verstoppertje spelen.

De regels en adviezen voor de omgang met wolven zijn erop gericht om contact en confrontaties tussen wolven, mensen en honden te voorkomen. Zo min mogelijk contact draagt er aan bij dat wolven niet aan mensen wennen en hun schuwe gedrag behouden.

Vindt u het spannend om te recreëren in een bos waar wolven leven?

Neem dan een fluitje mee waarop u hard kunt blazen zodra u een wolf ziet. Een wolf zal hiervan schrikken.

Meer vragen?

De aanwezigheid van wolven kan veranderen.

Kijk daarom altijd voor een actueel en volledig overzicht over de geldende adviezen op:

www.landelijkinformatiepuntwolven.nl.

Deze informatiefolder is gemaakt in samenwerking met:

PROVINCIE UTRECHT

© Landgoed Den Treek Leusden (leefgebied wolf) - Manuel Reichert

juni 2026